

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti



KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson

Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus

Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 29

Tallinn, 21. juulil 1936

II aastakäik

SISU:

	Lhk.
PÖLLUMAJANDUS	
Viljade seisund ja saagilootusi 15. juuliks . . .	532
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Väliskaubandus juunis 1936	534
Lühiuudiseid	536
LAEVANDUS	
Sadamate tegevus juunis 1936 (arvatud välja Tallinn)	537
HINNAD	
Valuutahinnad	538
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Põllumajanduslik väljavedu	538
Võiturg	538
Peekoniurg	539
Tapaloomade- ja lihaturg	539
Kanamunaturg	539
Piimaturg	540
Teraviljaturg	541
Kalaturg	541
Aedviljaturg	542
VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Uudiseid Läti ja Leedu majanduspoliitika ja seadusandluse alalt	542
VÄLISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Leedu tööstus	544
Soome valitsuse erikomitee arvamusi põllumajanduse edasisa arengu kohta	545

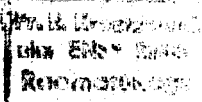
CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
State and Outlook of Crops on July, 15	532
INDUSTRY AND TRADE	
Foreign Trade in June, 1936	534
Sundry Information	536
SHIPPING	
Activity of Harbours in June, 1936 (excl. Tallinn Harbour)	537
PRICES	
Exchange Rates	538
AGRICULTURAL MARKETS	
Export of Agricultural Products	538
Butter Market	538
Bacon Market	539
Cattle and Meat Market	539
Egg Market	539
Milk Market	540
Grain Market	541
Fish Market	541
Vegetable Market	542
FOREIGN COUNTRIES	
Economic Policy and Laws in Latvia and Lithuania	542
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Lithuanian Industry	544
Opinions of the Finnish Government Special Committee in Regard to Further Development of Agriculture	545

Kuukiri „Konjunktuur“

avaldata Konjunktuurinstituudi uurimistõid ja annab Konjunktuurindekseis arvulisi õlevaa-teid majanduselu kohta originaalsel ja piltlikul kujul.

Kuukiri „KONJUNKTUUR“ ilmub iga kuu algul vihkudena 64—80 lk.
Tellimishind Kr. 8.— aastas, poolaastas Kr. 5.—
õhes nädalikirja „MAJANDUSTEADETEGA“ „ 12.— aastas, poolaastas „ 7.—



PÖLLUMAJANDUS

VILJADE SEISUND JA SAAGILOOTUSI 15. JUULIKS.

STATE AND OUTLOOK OF CROPS ON JULY, 15.

Soodsaile ilmastikuoludele kevadel järgnes tänavu võrdlemisi kuiv periood, mille tagajärjel taimekasv mitmel pool kannatas. Taimekasvulus juuni teise ja eriti juuli esimese poole ilmastik kujuneb meil tihti sademeilt ebasoodsaks. Üldisemaid kestvamaid sademeid sel ajavahemikul tuleb ette vähe. Sademed tulevad peamiselt kohalikkude hoo-vihmadena, kusjuures mõned piirkonnad saavad sageli sademeid rahuldavalt, kuna samas läheduses teised jäävad pikemaiks ajaks sademest ilma. Käesoleval aastal kordus selline nähtus tüüpiliselt. Juuni teisel ja juuli esimesel poolel tuli sademeid üldiselt võrdlemisi vähe, seejuures kandsid need paiklikku iseloomu. On kohti ja piirkondi, kus sademeid tuli rahuldavalt, kuid teisel tuli neid vähe ja mitmel pool ei olnud nimetamisväärt sademeid üle kuu aja. Viima tuli nii paiklikult, et mitmel pool mitte üksnes üks küla sai vihma, ja naaberküla jäi ilma, vaid vahe tuli naabertaludele ja isegi ühe talu põldudele. Vihmast sõltuvalt kujunes ka viljade kasv territoriaalselt väga erinevaks ja paiklikuks. Liiga vähese vihma tõttu kannatas viljade kasv mitmel pool, laiemalt siiski Põhja-Eestis ja siin peamiselt rannikualadel ja saartel, kus asenevad õhukesed paepealsed maad. Lõuna-Eestis tuli vihma enam ja seal avaldus kuiva mõju kitsamalt.

Mitmel pool saadi kahjusid rahesajust. Viimasest tabatud piirkonnad on siiski võrdlemisi kitsapiirilised ja üleriigi kokkuvõttes ei moodusta rahesthävitatud vihi kogu viljapõldudest kuigi suurt osa.

Riigi Statistika Keskbüroo põllumajanduskorrespondentide hindel oli viljade seisund 15. juuliks järgmine.

Rukki - seisund oli 15. juuliks üleriigi kokkuvõttes 99% viimase 10. a. keskmisest saagist, seega ainult üks punkt madalam keskmisest. Soodsate kasvuolude tagajärjel paranes juuni hinnang tänavu võrreldes maiga 9 punkti, kuna juuli hinnang näitas seevastu halvenemist võrreldes juuniga 2 punkti võrra. Halvenemist

põhjustas kohativalitsenud ligne kuivus. Mitmel pool sattus rukki õitsemine liiga kuivale ja vaiksele ilmastikule, mis ei soodustanud tolmlemist. Rukkipead jäid seal osalt tühjaks. Liig-kuivus ja -palavus küpsetas mõnel pool kehvemal ja kõrgemal kohtadel rukki kiiresti valmis, mistõttu tera jäi seal peeneks ja saak kahtlemata väiksemaks, kui see toimumuks normaalkasvuoludes. Vaatamata kõigile nimetatud kahjustusile on loota rukkist üleriigi kokkuvõttes tänavu ikkagi keskmist saaki. Mõõdunud aastal samal ajal hinnati rukkiseisundit 5 punkti madalamalt kui tänavu. Järelikult on tänavune seisund mullusest parem. Seejuures väärib veel märkimist, et mõõdunud aastal oli suur vahe rukki seisundis Põhja- ja Lõuna-Eestis. Tänavu on seisund tunduvalt ühtlasem. Üksikute maade järgi kõikus rukki seisund mõõdunud aastal 73—135%, kuna tänavu on see 94—109% viimase kümne aasta keskmisest saagist. Viimase hinnangu kohaselt võib rukki kogusaak kujuneda 162 000 tn eel-

Viljade seisund 15. juuliks (% viimase kümne aasta keskmisest).

State of Crops on July, 15 (% of Average of last 10 Years).

	Rukis Rye	Tähtsai Winter Wheat	Suvisai Summ. Wheat	Oder Barley	Kaer Oats	Segaviin Mixed Crop	Lina Flax	Põlluhain Field Hay	
Viru	98	92	102	88	93	102	110	117	
Järva	108	101	98	92	101	102	110	105	
Harju	108	89	92	88	95	94	92	118	
Lääne	95	91	75	70	76	84	85	117	
Saare	100	85	78	77	76	78	101	116	
Pärnu	102	102	97	82	96	80	96	105	
Viljandi	99	99	85	79	87	88	94	89	
Tartu	94	94	94	89	94	92	90	93	
Valga	107	96	90	80	98	90	91	81	
Võru	109	101	108	94	109	108	108	112	
Pelseri	108	98	102	98	108	100	108	118	
Keskmiselt Average	1936	99	94	95	85	97	93	99	105
	1935	94	87	105	96	100	100	116	100
	1934	128	122	122	111	117	113	116	81
	1933	107	103	—	68	75	70	74	71
	1932	110	103	—	97	105	100	90	84
	1931	95	99	—	100	107	107	98	90

mise aasta 173 000 tn vastu. Kogusaagi vähenemine on tingitud kasvupinna vähenemisest. Möödunud aasta sügisel olid rukki külvilohud ebasoodsad, mille tagajärjel osa külvidest jäi teostamata. Põllumajanduskorrespondentide poolt saadud teadete esialgse kokkuvõtte järgi vähenes rukki-kasvupind 135 000 ha-le eelmise aasta 145 000 ha-lt. Tänavusele loodetavale saagile võrdluseks olgu nimetatud, et rukist saadi 1931. a. — 148 000 tn, 1929. a. — 145 000 tn ja 1928. a. — 140 000 tn.

Taliniisu-kasvupind vähenes samuti möödunud aasta sügisel ebasoodsate külvilohude tagajärjel. Korrespondentidelt saadud teadete esialgse kokkuvõtte järgi on taliniisukasvupind tänavu 17 000 ha möödunud aasta 21 000 ha vastu. Taliniisuseisund 15. juuliks oli 94% viimase kümne aasta keskmisest, mis on madalam eelmise kuu hinnangust 3 punkti. Seisundi halvenemine oli põhjustatud samust asjaoludest, mis nimetatud rukki juures. Kuigi taliniisu seisund on üleriigi kokkuvõttes pisut alla keskmist, ületab see siiski möödunud aasta samaaegse seisundi 7 punkti võrra. Viimase hinnangu andmeil on loota taliniisusaaki 20 300 tn möödunud aasta 25 000 tn vastu. Eltoodust nähtub, et kuivus rukki- ja taliniisuseisundit on halvendanud võrdlemisi vähe, kui mitte arvestada, et soodsate kasvuolude juures võinuks loota nende paranemise jätkumist, nagu see avaldus juuni hinnangus. Sademete vähesus avaldus enam suviviljade juures, mis olid kasvult veel nõrgad (peamiselt hilisemad külvid). Korrespondentide teadete kokkuvõtte järgi ei ole aga seisund ka suviviljade juures üldiselt murettekitav, arvatud välja üksikud kohad, kus kuivus venis pikale ja andis end tunda taimekasvust teravalt. Tõsi on, et juuni hinnang andis häid lootusi, mida kuivus vähendas tunduvalt. Kuivuse mõju avaldub laiemalt läänepoolses Eesti osas, kõige enam Lääne- ja Saaremaal. Teisist maadest on kuivuse mõju suurem veel Viljandimaal.

Suiniisu-seisund üleriigi kokkuvõttes oli 15. juuliks 95% viimase 10 a. keskmisest saagist. Enamik maakondades oli seisund keskmise ümber, kuna Läänemaal oli see alla keskmist 25%, Saaremaal 22% ja Vil-

jandimaal 15%. Elkokkuvõtte järgi on laiendatud suiniisu kasvupinda tänavu tunduvalt. Möödunud aastal oli suiniisu 41 500 ha, tänavu tõuseb see 46 500 ha-le. Suurenenud kasvupinna tõttu on loota tänavu suiniisusaaki 43 000 tn möödunud aastast 36 000 tn vastu, seega enam 7 000 tn ehk ligemale 20%.

Suiniisusaagi suurenemisega on loota tänavu nisu kogusummas üldse enam, kui saadi möödunud aastal.

Oder, kaer, segaviili. Suviviljadest kannatas kõige enam oder, mille seisund oli 15. juuliks 15% alla keskmist. Odraseisundit hinnatakse peagu üle maa kõigjal võrdlemisi nõrgaks. Seevastu on kaeraseisund üleriigi kokkuvõttes ainult 3% alla keskmist, olles seejuures mitmes maakonnas keskmise ja keskmisest parem. Segaviilja-seisund oli 7% alla keskmist, seega omades vahepealse koha odra ja kaera vahel.

Need hinnangud on tehtud 15. juuliks, mil sademete vähesus avaldus kõige teravamal kujul. Nüüd on tulnud üle maa head vihma ja loodetavasti parandab see suvivilja-seisundit tunduvalt, nagu see olnud mitmel varem aastal.

Kartuli-seisundit on juulis veel vara hinnata kindlamalt. Kuiva tõttu juuli algul tavaliselt edeneb tema kasv visalt. Viimade tulekuga kasvab ta pärast veel jõudvasti, ja sõltuvalt sügisest soodsast ilmastikust võib saada kartulist korralikku saaki.

Lina-seisund kuivusele vaatamata on lähedane keskmisele — üleriigi kokkuvõttes 99% viimase 10 a. saagist. Esialgse kokkuvõtte järgi vähenes linakasvupind tänavu umbes 1 000 ha võrreldes möödunud aastaga. Lina all on tänavu umbes 28 000 ha. —

Heinategemiseks oli tänavu ilmastik väga soodus. Rohukasv oli võrdlemisi hea, saak kujunes üle keskmise ja hein sai kvaliteedilt kõrgeväärtuslik. Heal heinasaagil on suur tähtsus meie karjapidamisel, seda enam, et suvivilja põhusaak võib kujuneda tänavu tagasihoidlikuks. Head vihmad viimasel ajal parandavad loodetavasti suvivilja seisundit ja järgmine hinnang (augustis) võib kujuneda ka ses suhtes (peale odra) veel päris rahuldavaks.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

VÄLISKAUBANDUS JUUNIS 1936. A. — FOREIGN TRADE IN JUNE, 1936.

Väliskaubanduse liikumine tõususuunas muutus aeglasemaks juunis. Käibe tõus, mille ulatus kõikus tänavu üksikute kuude järgi 12—16% vahel, langes juunis 2,7%-le. Langus toimus peamiselt väljaveo arvel, kuna sissevedu jäi ulatuselt peagu endiseks. Sissevedu ületas l. a. juuni impordi 922 tuh. kr. (18,1%) võrra, kuna väljavedu kahanes 569 tuh. kr. (7,3%) võrra. Väliskaubandusbilansi seisukohalt on olukord võrreldes eelmiste kuudega paranenud. Kuna 3 viimast kuud bilanss püsis passiivne, muutus see juunis aktiivseks. Bilansi aktiivsus ulatus juunis 1,2 milj. kr-le l. a. 2,7 milj. kr. vastu. Väliskaubandusbilansi aktiivsus k. a. ei küünil. a. juuni tasemele, kuid arvestades eelmiste kuude tulemusi, tuleb hinnata seda siiski kui pööret paremusele.

tõmbus tagasi peamiselt kahanenud teraviljaekspordi tõttu. Teraviljamüük välisturgudele ulatus l. a. juunis 1,3 milj. kr-le, kuid k. a. samal kuul langes see 0,1 milj. kr-le (—90,4%). Ka kartulite ja liha ning liha-kauba väljavedu osutas väärtuselt tagasiminekut — esimene 49,0% ja teine 54,1% võrra. Liha ja liha-kauba koostises kasvas ainult konservide ja lambaliha väljavedu, kuna kõik teised osutasid langust. Kõige enam paisus lihakonservide väljavedu — 30 tuh. kr-lt 51 tuh. kr-le (70,0%), kuna peekonimüük välisturgudele kahanes 416 tuh. kr-lt 125 tuh. kr-le (70,0%). Vaatamata sellele, et munaekspord osutas koguselt (5,3%) tagasiminekut, näitas väärtus soodsamate hindade tõttu (3,9%) tõusu. Võid müüdi välisturgudele 305 tn (26,7%) enam kui l. a. juunis, kuna võid eest saadud rahasumma ületas l. a. arvud 653 tuh. kr. (44,1%) võrra.

Väliskaubanduse käive juunis 1935—36. a.

Turnover of June Foreign Trade 1935—36.

	Juuni		I. I — 30. VI		1935 = 100
	1936	1935	1936	1935	
	1000 kr. — tn 1000 kr.				
Väljavedu — Exports . . .	7 245	7 814	87 305	85 757	+4,3
Sissevedu — Imports . . .	6 012	5 090	89 015	31 230	+24,9
Käive — Turnover . . .	13 257	12 904	76 320	66 987	+13,9
Väljavedu + Exports ±	+1233	+2724	-1710	+4527	
	1000 tn. — tn 1000 tn.				
Väljavedu — Exports . . .	42	60	181	205	-11,7
Sissevedu — Imports . . .	22	22	165	121	+28,1
Käive — Turnover . . .	64	82	336	326	+3,1

Väljavedu. — Exports.

Väljaveetud kaupade koostises on võrreldes l. a. juuniga leidnud aset järgmised muudatused: toit- ja maitseainete ning elusloomade väljavedu näitas tagasiminekut, kuna toor- ja poolvalmisainete ning valmissaaduste ekspord osutas tõusu. Valmissaaduste väljavedu ületas väärtuselt l. a. juuni arvud 10,1% ning toor- ja poolvalmisainete — 6,9% võrra, kuna toit- ja maitseainete ekspord kahanes 19,4% ja elusloomade väljavedu 34,8% võrra.

Toit- ja maitseainete väljavedu

Toor- ja poolvalmisainete rühmas paisus (võrreldes l. a. juuniga) kõige enam bensimi väljavedu (väärtuselt 5½-kordseks) ja toornakkade väljavedu (ligi 2½-kordseks), kuna tselluloosiekspordi kasv oli tagasihoidlikum — koguselt ja ka väärtuselt ca 10%. Tagasimineku esines peamiselt metsamaterjali, põlevkiviõli ja kunstsarve väljaveos. Metsamaterjali väljaveo hoogus kahanemine, mis näitas aasta esimesil kuul isegi süvenevat tendentsi, püsib viimaseil kuul enamvähem stabiilsena eelmise aasta tasemel. Vaatamata sellele, et lina väljavedu ületas koguselt l. a. arvud 42,5% võrra, jäi lina eest saadud rahasumma langenud hindade tõttu endiseks. Väärtuselt kahanes metsamaterjali väljavedu 1,8%, põlevkiviõli 26,4% ja kunstsarveekspord 26,9% võrra.

Valmissaaduste väljavedu, mis ilmutas kahel viimasel kuul langustendentsi, osutas juunis väikest tõusu. Viimane toimus peamiselt puuvillalõnga ja niidi (väärtuselt +38,4%), tahvelklaasi (+67,4%) ja viieerplaatide ning toolipõhjade (+6,9%) suurenenud ekspordi arvel. Samal ajal džuutriide ja -kottide väljavedu tõusis 22,7% ning tsemendi väljavedu — 61,5% võrra. Tagasimineku esi-

Sisse- ja väljaveo tähtsamad ained. — Principal Commodities of Foreign Trade

	Juuni — June				I./I—30./VI			
	ton.		1000 kr.		ton.		1000 kr.	
	1936	1935	1936	1935	1936	1935	1936	1935
VALJAVEDU — EXPORTS.								
	Üldse: — Total:							
	42 325	60 063	7 245	7 814	181 179	204 566	37 305	35 757
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	3 044	4 537	197	302	27 047	7 478	2 461	501
II. Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stim. Bever.	4 941	15 149	3 162	3 922	28 630	34 066	11 828	11 868
Sellest: — thereof:								
Teravili — Corn	610	8 795	120	1 250	7 610	13 668	833	1 794
Kartul — Potatoes	1 674	3 628	76	149	10 194	8 128	540	309
Või — Butter	1 446	1 141	2 183	1 480	4 137	4 212	6 866	5 611
Munad — Eggs 1000 tk.	7 701	8 198	320	308	17 269	20 241	698	720
	459	483			1 021	1 208		
	283	471	230	521	2 747	2 289	2 741	2 104
Liha ja lihakaup — Meat and Meat Products								
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	32 642	41 829	2 266	2 119	131 261	151 931	14 383	14 813
Sellest: — thereof:								
Toornahad — Hides undressed	124	59	275	113	403	276	765	458
Metsamaterjal — Timber Materials	21 276	28 195	748	760	54 675	76 796	2 221	3 188
Tselluloos — Cellulose	4 391	4 070	488	445	31 566	36 934	3 459	4 248
Lina ja -lakud — Flax and Tow	468	327	406	408	5 500	3 013	5 567	4 589
Bensiin — Benzine	230	37	59	10	1 755	617	496	210
Põlevkiviõli — Shale-Oil	1 056	2 571	78	106	5 583	8 897	287	327
Kunstasrv — Artificial Horn	39	53	87	119	287	287	644	645
IV. Valmisadused — Manufactured Articles	4 742	3 085	1 620	1 471	21 288	18 569	8 633	8 571
Sellest: — thereof:								
Vineer ja -toolipõhjad — Plywood and Chair-backs	1 367	1 277	343	321	9 418	8 781	2 004	1 876
Ajalehe- ja trükipaber — News-a. other Printing Paper	546	564	109	112	3 217	3 677	619	683
Puuv. lõng ja -niit — Woollen Yarn and Thread	114	79	281	203	427	520	1 061	1 410
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	92	76	306	328	572	459	1 076	1 751
Linane riie jäme — Lnen, coarse	32	36	65	66	138	171	402	348
Džuurite ja -kotid — Jute Cloth and Sacks	149	120	92	75	527	309	308	484
Tsement — Cement	494	283	21	13	1 024	558	46	25
Tahvelklaas — Sheet Glass	484	257	72	43	2 688	1 502	428	267
V. Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	—	—	—	—	—	—	0	4
SISSEVEDU — IMPORTS.								
	Üldse: — Total:							
	22 389	21 860	6 012	5 090	154 764	131 034	39 015	31 230
I. Elusloomad (arv) — Animals, living (number)	11	12	2	1	172	42	39	19
II. Toit- ja maitseained, joogid — Food Products, Stim. Bever.	7 090	6 465	485	353	43 027	34 394	4 364	2 055
Sellest: — thereof:								
Heeringad — Herrings	35	67	7	8	1 009	692	159	82
Sool — Salt	4 344	4507	81	82	14 679	11 893	237	225
Suhkur — Sugar	2 117	1 466	261	167	11 287	9 858	1 736	1 062
III. Toor- ja poolv.-ain. — Raw a. Semi-Manufact. Materials	8 561	7 677	1 370	1 344	77 036	69 782	11 032	10 387
Sellest: — thereof:								
Toortubak — Tobacco unmanufact.	67	49	104	84	346	265	544	455
Toornahad — Hides undressed	131	140	148	126	331	789	940	681
Džuu — Jute	222	159	69	45	1 010	1 261	305	307
Puuvill — Cotton	342	297	428	374	2 698	2 557	3 283	3 358
Vill — Wool	11	41	87	113	163	202	510	573
Kivisüsi ja koks — Coal and Coke	912	2 835	12	37	23 763	21 609	338	355
Petrooleum — Petroleum	668	438	49	24	5 823	5 421	375	312
Bensiin — Benzine	822	502	77	41	3 951	2 314	331	195
Väetised — Fertilisers	—	308	—	14	19 144	19 996	1 184	1 209
Vävel puhastam. — Sulphur unpurified	—	—	—	—	3 883	3 207	309	233
IV. Valmisadused — Manufactured Articles	6 738	7 718	4 143	3 387	34 700	26 908	23 481	18 695
Sellest: — thereof:								
Puuv. riie — Cotton Piece Goods	3	17	32	113	56	93	592	1 262
Villane lõng ja -niit — Woollen Yarn and Thread	31	10	233	86	161	110	1 229	820
Kunstsiidi lõng ja -niit — Rayon Yarn and Thread	19	20	94	110	125	128	654	722
Raud ja teras — Iron and Steel	2 164	3 903	356	592	14 674	12 559	2 342	1 964
Kummi ja k. kaup — Rubber and Rubber Goods	41	24	133	68	263	215	784	628
V. Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	0	0	12	5	1	0	99	44

nes vaid puuvillariide (—6,7%) ja ajalehe-ning trükipaberi (—2,7%) väljaveos.

Elusloomade väljavedu kahanes väärtuselt võrreldes l. a. juuniga peamiselt vähenenud elussigade ekspordi arvel $\frac{1}{3}$ võrra, kuna hobuste väljavedu näitab tõusu, ületades l. a. juuni 37,0% võrra.

Kaubarühmade osatähtsus väärtuselt

1. I — 30. VI 1935—36 %-des.

Percentages of Separate Groups of Merchandise According to Value 1I—30/VI 1935-36.

	Väljavedu Exports		Sisseyvedu Imports	
	1936	1935	1936	1935
I Elusloomad — Animals, living	6,6	1,4	0,1	0,1
II Toit- ja maitseained, joogid Food Products, Stim. Bever.	31,7	35,3	11,2	6,7
III Toor- ja poolvalmisained — Raw and Semi-Manufact. Materials	38,6	40,0	28,3	33,2
IV Valmisasadused — Manufactured Articles	28,1	23,3	60,2	59,9
V Kallismetallid ja -kivid — Precious Metals and Stones	—	0,0	0,2	0,1
Kokku — Total	100	100	100	100

Sisseyvedu. — Imports.

Jälginud sisseyvedud kaupade koostist ning võrrelnud neid l. a. juuni andmetega, näeme tõusu kõigis olulisemais rühmades. Suhteliselt paisus kõige enam toit- ja maitseainete (väärtuselt +37,4%) ning järgmiseks valmisasaduste sisseyvedu (+22,3%), kuna toor- ja poolvalmisainete import jäi ulatuselt peagu endiseks (+1,9%).

Valmisasaduste rühma kuuluvast 14-st allrühmast näitas tõusu 11. Suhteliselt paisus kõige enam põllutöömashinate, töötletud nahkade ja nahkauba, metallkauba ning instrumentide ja aparaatide sisseyvedu. Ka paberitööstussaaduste, transportvahendite ja jõu- ning töömashinate sisseyvedu näitas hoogsat tõusu, kuna metallide ja puutööstussaaduste sisseyvedu osutas tagasiminekut. Võrreldes l. a. juuni andmetega kasvas väärtuselt töötletud nahkade ja nahkauba ning põllutöömashinate sisseyvedu ligi $\frac{1}{2}$ -kordseks, metallkauba, instrumentide ja

aparaatide sisseyvedu 2-kordseks, paberitööstussaaduste, jõu- ja töömashinate ning transportvahendite sisseyvedu $\frac{1}{2}$ -kordseks, kuna metallide sisseyvedu kahanes 41,8% ja puutööstussaaduste oma 70,1% võrra.

Toor- ja poolvalmisainete rühma olulisemast aineist osutas suurem osa tõusu, kuna ainult üksikud näitasid tagasiminekut. Võrreldes l. a. juuniga kasvas väärtuselt petrooleumi ja bensiini sisseyvedu 2-kordseks ning dzuudiimport $\frac{1}{2}$ -kordseks. Ka toortubakat, toornahku ja puuvilla toodi sisse mullusest suuremal määral. Nii ületas toortubaka sisseyvedu väärtuselt l. a. juuni arvud 23,8%, toornahkade 17,5% ja puuvilla 14,4% võrra. Toormaterjalist näitas tagasiminekut villa ja kivisee ning kooksi sisseyvedu — esimene kahanes väärtuselt 67,3%, teine 67,6% võrra, kuna väetiste import kahanes koguselt 308 tn-lt nullini.

Toit- ja maitseainete sisseyvedu suurenes peamiselt paisunud suhkruiimpordi tõttu, kuna selle rühma olulisemast aineist heeringate ja soola import näitas tagasiminekut. Suhkrust välismaalt suurenes koguselt 44,4% ja väärtuselt 56,3%; soola ja heeringate sisseyvedu kahanes koguselt, väärtuselt aga jäi peagu endiseks.

Tähtsamaist välisriikidest tõusis kaubavahetus k. a. juunis (võrreldes l. a. juuniga): Briti, Saksa, Prantsuse, Rootsi, NSVL ja Taaniga, kuna kahanes: P.-Am. Ühendriikide, Läti, Soome, Poola, Norra ja Leeduga. Neist riikidest oli meil k. a. juuni kaubavahetuse bilanss aktiivne: Britiga +2,0 milj. kr., Prantsusega + 171 tuh. kr., Soomega +157 tuh. kr., Rootsiga +122 tuh. kr., NSVL-ga +109 tuh. kr., Norraga +106 tuh. kr., Lätiga +31 tuh. kr., Leeduga +29 tuh. kr., Poolaga +20 tuh. kr. ja Taaniga +14 tuh. kr., kuna passiivne oli: Saksaga —641 tuh. kr. ja P.-Am. Ühendriikidega —364 tuh. kr. Võrreldes l. a. näeme aktiivsuse tõusu: Briti, Prantsuse ja Leeduga ning kahanemist: Saksa, Läti, Rootsi, Soome, NSVL-u ja Norraga.

LÜHIUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

Majandusministeerium andis loa:

● El. Vengerfeldt'ile, Tartus, Rütli 5, seada kesktööstusena sisse saapatöös-

tus. Tööl on 16 meest ja 16 naist. Valmistatakse mehaaniliselt ja käsitsi nahkjalatöös-
sid. 1934. a. töötas ettevõtte väiketööstusena.

● Tartu alumiiniumivabrikule „Tavile“, Tartus, Võru 50/52 alustada töötamist hoone alumisel korral, kuna teise korra väljehitamine veel kestab.

● Tartu kunstnahavabrikule J. Morein ja Ko ühe kunstnahamusterdamis-kalandri sissetoomiseks Saksast Rmk. 6116 väärtuses.

● Põhja Paberi ja Puupapivabrikule, Tallinnas, kütteseadise täiendamiseks tuua sisse Rootsiist üks õhukuumendaja Rkr. 15 500 väärtuses..

● Riide ja villatööstusele A. Kuusik, Tartus, tuua sisse apretuurosakonna täiendamiseks 2 apretuurmasinat ja kudumisosakonnas vanade masinate asendamiseks 2 kudumistelge, kogusummas kr. 12.000.— väärtuses.

● F. Peterson'ile, Raasikul, lubati tuua sisse seadise täiendamiseks villaketramismasin ja selfaktor. Masinate väärtus Rmk. 3 500.—

● A/S. A. M. Lutherile lubati püstitada

tada vana pumbahoone asemele kivist hoone suure vineer-rullikuidatava jaoks. Peale nimetatud masina tuleb sama hoone eraldatud ruumi veel praakvineeri-purustaja.

● Laki- ja keemiatööstusele H. Graf ja E. Jürgens, mis asus senini Tallinnas, Soo 22, lubati viia tööstus üle Tulika 19/21, kusjuures ehitatakse uus ühekordne kivihoone lakiköögi jaoks.

● A. Alt'ile, Tartus, lubati seada sisse mehaaniline mööblitööstus. Teenistust leiab 6 meestöölist. Jõuallikaiks 2 elektrimootorit, kokku 8 hj.

● Nahavabrik Rekand ja Maasik, Tartus, sai loa võtta ette tööstushoonete ümberehitusi tegevuse ratsionaliseerimiseks ja kaubakvaliteedi tõstmiseks. Seks lammutatakse osa puuhooneid ja ehitatakse uus telliskivihoone.

● 12.—17. VII 1937 peetakse Hollandis põllumajandus-tööstustehnika ja keemia kongressi, millest osavõtmiseks saadeti kutse ka Eestile.

LAEVANDUS

SADAMATE TEGEVUS JUUNIS 1936 (arvatud välja Tallinn).

ACTIVITY OF HARBOURS IN JUNE, 1936 (Excl. Tallinn Harbour).

Kõigisse sadamaisse peale Tallinna tuli sisse välis- ja rannasõidust kokku 1 127 laeva, mahuga 59 040 net. reg.-tn ja väljus 1 126, mahuga 57 853 net. reg.-tn. Võrreldes eelmise kuuga ja läinud aasta juuniga on tänavu juunis laevasõit elavam. Laevasõidu moodustab peamiselt rannasõit, välissõidust käib laevu sadamais peale Tallinna võrdlemisi vähe. Nii on toodud üldarvu hulgas välissõidust tulnud laevu ainult 167, mahuga 12 416 net. reg.-tn ja väljunuid 181, mahuga 13 037 net. reg.-tn. Välissõidust käisid laevad peamiselt Pärnu, Kunda, Loksa, Kuressaare sadamais ja Saaremaa rannas.

Kaubavedu laevadega ulatus juunis sisseveos 5 736 tn ja väljaveos — 24 936 tn. Võrreldes eelmise kuuga on juuni kaupade läbikäik 11,5% võrra väiksem, samuti on ta märksa väiksem (16,7%) juuni läbikäigust eelmisel aastal. Kaubaveo läbikäigu muutused sõltuvad suuremosalt väljaveost vä-

lisriigesse. Kaubavedu koosneb peamiselt väljaveost, millest suur osa läheb välisriigesse ja rannasõidust Tallinna sadamasse. Juuni väljaveost läks 16 172 tn välisriigesse ja 8 764 tn kodusadamaisse. Väljaveokaubaks välisriigesse ning kodusadamaisse olid peamiselt metsamaterjal ja kivid. Sisseveos juunis ulatus kodusadamatevaheline vedu 4581 tn-le ja välisriigest tuli 1 155 tn. Rannasõidus veeti peamiselt mitmesuguseid tarbeaineid, nagu suhkrut, soola, petrooleumi Tallinna sadamast teisisse ja sissevedu välissõidus, peamiselt Pärnu sadamasse, koosnes samuti segakaubast.

Reisijatevedu laevadel oli juunis märksa elavam kui möödunud aastal ja tänavu mais. Sisse tuli laevadega 14 160 reisijat ja väljus 12 948. Välissõidureisijaid oli sissetulnute hulgas ainult 674 ja väljaläinute hulgas 494. Rannasõidureisijad on peamiselt saarte ja mandri vahel liiklejad, nende arvel kasvaski tänavune reisijatevedu.

VALUUTAHINNAD.
EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest Eesti krooni				1 £ eest \$, Saksa mk. jne.	
	20. VII. 1936		14. VII. 1936		20. VII 1936	14. VII 1936
	Ost	Müükr	Ost	Müükr		
\$ (dollar) . . .	369	367	360	368	5,0818	5,0268
£ (Inglis n.) . .	1811	1835	1811	1835		
Saksa riigimark .	185,00	183,50	185,00	183,50	12,46	12,455
Soome mark . . .	7,98	8,10	7,98	8,10	227,00 ¹⁾	227,00
Prantsuse fr. . .	23,80	24,15	23,75	24,10	75,94	75,88
Belgia belga . . .	60,70	61,85	60,80	61,95	29,76	29,71
Helveetsia fr. . .	117,90	119,50	117,65	119,55	15,365	15,357
Itaalia liir . . .	—	29,50	—	29,50	63,62	63,65
Eesti kroon . . .	—	—	—	—	18,25 ¹⁾	18,25
Rootsi kroon . . .	93,40	94,60	93,40	94,60	19,395	19,395
Taani kroon . . .	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon . . .	90,95	92,15	90,95	92,15	19,902	19,902
Tšehhoslov. kr. .	14,85	15,20	14,85	15,20	121,12 ¹⁾	121,00
Hollandi kulden .	245,80	243,85	245,35	243,90	7,3976	7,3825
Läti lant	—	118,30	—	118,30	15,25 ¹⁾	15,25
Cerv. rubla . . .	—	—	—	—	25,28 ¹⁾	25,33
Austria šilling .	68,60	70,00	68,60	70,00	26,56 ¹⁾	26,62
Ungari pengő . .	—	—	—	—	27,00 ¹⁾	27,00
Poola zlott	68,10	69,25	67,85	69,00	26,53 ¹⁾	26,62
Leedu lit	60,70	62,85	60,70	62,35	29,75 ¹⁾	29,75
Danzigi kulden .	68,10	69,25	67,85	69,00	—	—
Hispaan. peseta .	49,20	50,30	49,20	50,30	36,65	36,635

1/18. VII 1936

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU.
EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalasa.		1936. a. 1. I kuni 19. VII	1935. a. 1. I kuni 14. VII	1934. a. 1. I kuni 15. VII
	13./VII- 19./VII 1936	6./VII- 12./VII 1936			
VÕI (tonni)					
<i>Butter (tons)</i>	287,6	315,8	4761,9	4841,3	4639,2
Sellest:					
Saksa	56,1	106,9	1899,7	1690,4	1451,8
Inglisse	211,5	208,9	2764,2	2850,3	3070,2
Belgiasse	—	—	—	39,7	12,1
Soome	—	—	—	—	2,1
MUNAD					
(tuh. tk.) —					
<i>Eggs (1000)</i>	1849	886	20687	23195	15867
Sellest:					
Inglisse	1215	504,0	12586	17057	11090
Saksa	562	259,2	4076	3090	2381
PREEKON					
(tonni) —					
<i>Bacon (tons)</i>	102,0	11,0	1206,0	1195,9	1499,9
LINA (tonni)					
<i>Flax (tons)</i>	60,6	74,7	5729,2	3866,5	2625,8
Sellest:					
Inglisse	—	—	2510,4	2850,2	1887,0
Belgiasse	—	—	1019,2	70,3	121,6
Soome	—	—	447,0	134,9	99,1
Saksa	60,6	63,8	892,2	790,3	406,6
Prantsusse	—	—	703,4	10,3	60,5

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG. — BUTTER MARKET.

Väheste sademete tõttu, mis valitsesid mitmel pool pikemat aega, on karjasaaduste tootangus märgata tagasiminekut, mis mõjutab ka karjasaaduste turge. Taani piimatalitused vähenesid tootangud viimastel nädalail. Eriti võib seda öelda riigi lääne osas asuvate piimatalituste kohta. Ameerika põua mõjutused ulatuvad ka euroopa turgudele. Kuna Ameerikas karjasaaduste tootangud on vähenenud tunduvalt enam kui Euroopas ja karja on isegi hävitatud, pöördusid ameerika ärimehed kartusest võipuuduse tekkimiseks oma ostusoovidega euroopa müügiturgude ja inglise dominioid poole. Mõjutatuna Ameerika ostusoovidest arvatakse, et euroopa turgudel tõusis võihind enam, kui ta ilma selleta oleks tõusnud.

Inglise turul näitasid võihinnad paranemist kõigi pärimatoluvõide juures. Londonis tõusis taani võihind eelmisel nädalal 124 š-ilt 128 š-ile cwt ja eesti võihind 110 š-ilt

112 š-ile per cwt. Londonis paranes eesti võihind võrreldes eelmise nädalaga 2 protsepti.

Manchesteris, kuhu läheb suurem osa meie Inglisse minevast võist, tõusid hinnad kõigi maade võidel. Taani võihind tõusis eelmise nädala 126—129 š-ilt per cwt 129—130 š-ile, rootsi või 117—120 š-ilt 119—120 š-ile, soome või 116—119 š-ilt 118—121 š-ile, eesti või 112—114 š-ilt 114—116 š-ile, läti või 113—115 š-ilt 114—116 š-ile ja uus-meremaa või 115—118 š-ilt 114—121 š-ile per cwt.

Samuti nagu Inglises, paranesid võihinnad ka Saksas. Meie võihind tõusis eelmise nädala 126,5 Rmk-ilt per 50 kg 131,5 Rmk-ile, paraneses seega 4% võrra. Saksa oma maa tootangud vähenevad praegu sesoonse vähenemise piires, kuna sademete puudust ei ole enam märgata.

Vihmad on karjamail rohukasvu ja seega ka karja söötmisolusid parandanud tunduvalt.

Sõltudes hindade tõusust Inglise kui ka Saksa turul parames võihind esmaspäevasel noteeringul Tallinnas, mil meie võihinnaks noteeriti 155 snt kg franko saatejaam. Eelmise nädala noteering oli 150 snt kg-lt, seega parames Tallinna noteering 5 snt võrra kg-lt ja ületab praegu riiklikult kindlustatud hinna — 130 snt — 25 snt-ga kg-lt.

Võihinna tõustes välismaal ja noteeringu kõrgenedes tõusid võihinnad ka sisemaalinnade turgudel. Tallinnas tõusis lauavõi eelmise nädala 145—150 snt-lt per kg 160—

175 snt-le, köögivõi 120—140 snt-lt 145—150 snt-le, Tartus lauavõi 150—155 snt-lt 150—165 snt-le, köögivõi 133—145 snt-lt 140—150 snt-le, Viljandis lauavõi 150—155 snt-lt 160—170 snt-le, köögivõi 140 snt-lt 145—155 snt-le, Rakveres lauavõi 155 snt-lt 175 snt-le, köögivõi 125—130 snt-lt 135—140 snt-le ja Valgas lauavõi 140—160 snt-lt 150—160 snt-le ja köögivõi 138—150 snt-lt 140—150 snt-le.

Või väljavedu oli möödunud nädalal 267,6 tn eelmise nädala 315,8 tn vastu, vähenedes seega 1,5 prots. Väljaveetud võist läks Inglise 211,5 tn ja Saksa 56,1 tn.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul ilmnes kõvenemistendents. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering tõusis 3 š võrra 85 š-le tsnt. Hindade kõvenemisega Inglise avanes ka võimalus tõsta peekonsigade noteeringut 5 snt võrra kg-lt. Käesoleval nädalal maksavad eksporttapa-majad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60—72 kg	88	83	77	Sise-
55,5—59 „	88	79	73	туру-
72,5—75 „				hinnad
75,5—80 „	79	75	72	

TAPALOOMADE- JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiste pakkumine oli Tallinna tapaloomaturul möödunud nädalal väike. Tagasihoidliku nõudmise tagajärjel nõrgenesid hinnad siiski kuni 5 snt liha kg-lt.

Pulliliha maksus rammusaal 42—45 snt. kg, keskmisil 40—42 snt ja lahjadel 35—40 s. kg.

Lehmade ja härgade liha nuumatuil 45—50 snt, keskmisil 35—45 snt ja lahjadel (praak) 28—35 snt kg.

Eluskaaluhind (veiseil vastavalt liha kvaliteedile) rammusaal 28—29 snt, keskmisil 26—28 ja lahjadel 16—23 snt kg.

Mullikate liha (eluskaal 120—300 kg, tapakaal 60—150 kg) maksus liha headuse järgi 35—50 snt kg.

Vasikate pakkumine keskmine. Hinnad püsivad. Liha maksus nuumatuil (elusk. üle 70 kg, lihak. üle 30 kg) 55—65 snt, keskmisil 48—55 snt ja lahjadel 38—48 snt kg-lt.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Seisund kanamunaturul arenes möödunud nädalal hindade tõusu suunas. Euroopa mais vähenevad kõikjal munatoodangud, mistõttu

Praegune peekonsigade noteering ületab tunduvalt hinnataseme vastaval ajal eelmisel kahel aastal. Läänud aastal noteeriti peekonsigu samal ajal 65 snt ja 1934. a. suvel 76 snt kg. Seega ületab praegune hind 23 snt ehk 33% võrra läinud aasta hinnataseme.

Kõrge peekonsigade hind jääb püsima tõenäoliselt sügiseni, mil algab taas sigade pakkumise hooaegne tõus.

Sigade tapmiste arv vähenes möödunud nädalal 1109 seale 1152 sea vastu eelmisel nädalal.

— CATTLE AND MEAT MARKET.

Siseturu-lammaste pakkumine väike. Hinnad püsivad endised. Liha maksus 45—60 snt kg.

Eksportlammaste hinnaks noteeriti 90—96 snt liha kg, eluskaalu alusel müües franko saatejaam — 36—41 snt kg.

Sigade pakkumine väike. Hinnad püsivad. Sealihha maksus headuse järgi 65—75 snt kg. Eelolevaks nädalaks on loota hindade püsimist.

Nahkade hinnad: veisenahad, toorelt 65 snt, soolatult 75 snt kg. Vasikanahad 4—4,50 kr tk. Lambanahad 2—4 kr. tükk.

Hinnad teiste linnade turgudel (snt. kg.)

	Sealiha	Veiseliha	Vasikalihha	Lambalihha
Tartu	75—80	45—65	30—35	35—50
Viljandi	80—85	35—55	25—35	45—50
Valga	70—75	45—55	30—35	50—55

kanamunade juurdevool turgudele kahaneb. Nõudmine munade järele on aga elav. Nii teatati möödunud nädalal Inglise ja Saksa turgu-

delt, mis on meie kanamunade peamised väljaveoturud, nõudmise elavnemisest. Elava nõudmise tõttu tõusid hinnad nõuetavamalt sortidelt kuni 116 š suurelt sajalt (120 tk.).

Nõudmise paranedes tõusid kõige enam Inglise turul sisemaamunad. Taani kanamunad tõusid hinnas vähe ja mõned raskusklassid jäid eelmise nädala tasemele. Taani kanamunade väljavedu Inglise turule näitas möödunud nädalal väikest tõusu, mil veeti Taanist Inglise turule 32 995 kasti kanamune eelmise nädala 30 622 kasti vastu. Enamus taani kanamunadest (20 376 kasti) jäi Londonisse ja L.-Inglisse. Londonisse saabus möödunud nädalal Hollandist 10 423 kasti, Balti riigest ja Poolast 4 216 kasti ja Rootsist 683 kasti.

Eesti kanamunad Inglise turul näitasid möödunud nädalal hinnas paranemist, peamiselt keskmised kaaluklassid, kuna kergemad ja raskemad kaaluklassid jäid enam-vähem eelmise nädala tasemele. Meie kanamunad maksusid möödunud nädalal Inglise turul (120 tk) 17 lbs 9/- š, 15 1/2 lbs — 8/3 š, 14 lbs — 7/3 š. Eelmisel nädalal maksusid nad 17 lbs — 8/6 š, 15 1/2 lbs — 8/- š ja 14 lbs — 7/3 š.

Saksa kanamunaturg oli möödunud nädalal elav. Nõudmine sise- kui ka välismaiste munade järele oli suur, mida põhjustas suur välismaalaste juurdevool peatseltalgvate olümpiamängude tõttu.

Saksa oma kanamunatoodangud on vähenenud märgatavalt, seepärast on nõudmine välismaiste kanamunade järele elav. Möödunud nädalal saatsid suuremaid partiisid Põhja-Saksa turule Taani, Soome, Rootsi ja Iiri. Lääne-Saksa turge varustasid peamiselt Holland ja Belgia.

Üldiselt on aga käesoleva aasta esimese

poole jooksul kanamunade sissevedu Saksa väiksem kui varemil aastail. Käesoleva aasta 1. I — 1. VII veeti sisse Saksa kanamune 422 milj. tk eelmise aasta 512 milj. tk ja 1934. a. 684 milj. tk vastu. Need andmed on avaldatud saksa riigi statistika ameti poolt, kuid siinjuures peab tähendama, et viimane avaldab ainult vabakaubanduse läbikäike, kuna riiklikud ostud sealhulgas puuduvad.

Sõltudes hindade ja turuseisundi parane misest Inglise kui ka Saksas tõusis kanamunade hind ka meil. Kanamunade hindade noteerimiskomisjoni koosolekul Tallinnas 17. VII s. a. noteeriti kanamunade hinnaks franko kogumispunkt 55 snt kg. Seega maksuvad: 50 gr raskuste munade kümme 28 snt ehk 5,6 snt paar, 55 gr raskuste munade kümme 30 snt ehk 6,0 snt paar ja 60 gr raskuste munade kümme 32 snt ehk 6,4 snt paar.

Siseturul maksusid 40—50 gr raskused munad 24 snt kümme ehk 4,8 snt paar ja üle 50 gr raskused munad 30 snt kümme ehk 6,0 snt paar. Tendents eksportmunadel kindel ja siseturumunadel piisiv.

Sisemaa-linnade turgudel maksus kanamunapaar sentides möödunud nädalal (eelmise nädala hind sulgudes):

Tallinnas	7—10	(6—10)
Tartus	6½—9	(6—8)
Pärnus	8—9	(9)
Viljandis	7—9	(6—9)
Rakveres	7—8	(8)
Narvas	—	(7—8)
Valgas	7—8	(7—8)
Võrus	7—8	(—)

Ka siseturgudel kõvenesid kanamunahinnad.

Kanamunade väljavedu oli möödunud nädalal 13.—19. VII (arvud tuhandeis tk.) 1849, millest läks Inglise 1215, Saksa 562.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad piisivad kindlatena. Piimahindade noteerimiskomisjoni koosolekul 20. juulil s. a. noteeriti Tallinna kohta endised hinnad, s. o. I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 10 senti liiter, müügil piimatööstustele 9 senti lii-

ter. II valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 9 senti, müügil piimatööstustele 7—8 senti liiter.

Viimaste päevade vihmad ei ole veel jõudnud parandada piimakarjasöödatingsusi. Karjamaad on paljaks söödud, samuti ei ole

ädal jõudnud veel niitudel põua tõttu kasvada. Seetõttu on piimatoodang tublisti vähenenud. Kuid jahedamate ilmade tõttu on muutunud ka nõudmine piima järele tagasihoidlikumaks.

Väike müügil maksus piim piima-kauplustes möödunud nädalal:

	1. valik		2. valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	13	11—12	11—12	9—11
Tartu	13—14	11	—	9—10
Viljandi	—	—	12	9
Rakvere	12	10	—	8—9
Valga	—	—	—	3
Võru	—	—	—	9—10

Valga ja Võru kohta — piimahind turul müües.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Maaailma teraviljaturgudel on hinnad häiritud Ameerika põuateateist. Mõjutatuna sellest näitavad hinnad tõusu. Möödunud nädalal märkisime ameerika turgudel 11 prots. hinnatõusu võrreldes eelmisega. Ka käesoleval nädalal tõusid teraviljahinnad, olgugi mitte säärase suure järjekindlusega nagu möödunud nädalal. Winnipegis tõusis nisuhind, arvatult ümber eesti kr-sse, eelmise nädala 12,20 kr-lt 12,29 kr-le kv. Chicagos langes nisuhind nädala keskmiselt 14,10 kr-lt 13,76 kr-le kv. Mõjutatuna ameerika hindadest tõusid teraviljahinnad ka euroopa turgudel. Liverpoolis oli nisuhinnaks nädala keskmiselt 13,24 kr kv eelmise nädala 12,90 vastu.

Samuti nagu misuhinnad, tõusid ka rukkihinnad. La Plata rukis maksus Hamburgis möödunud nädala keskmiselt 8,10 kr eelmise nädala 7,90 kr vastu kv. Chicagos tõusis rukkiahind eelmise nädala 9,67 kr-lt 10,13 kr-le kv ja Winnipegis 7,67 kr-lt 8,19 kr-le kv.

Eriti suurt tõusu võis panna tähele möö-

dunud nädalal maisihinnas. Kui 6.—12. VII maksus mais Chicagos 10,69 kr kv, tõusis see möödunud nädalal 12,27 kr-le kv, seega ligi 15 protsenti.

Teravilja-saagilootused euroopa teraviljakasvatatajais mais on rahuldavad ja osalt isegi paremad, mispärast euroopa turgudel ei ole karta puudust teraviljast. Kagu-Euroopa teraviljakasvatatajais mais on saagilootused paremad möödunud aasta omist ja loodetakse ka suuremat eksporti.

Meie sisemaises teraviljakaubanduses on mööduandvamaks hinnaks riikliku teraviljamonopoli hind, mis püsib rukkil endiselt 13 snt kg-lt. Riikliku teraviljamonopoli nädala rukkimüügid on suvekuul 300—400 tn.

Vabaturuhinnad rukkil püsivad ja kõiguvad 11—13 snt piires, samuti ka nisul 16—24 snt piires kg. Sisemaisel turgudel kannavad teraviljamüügid juhuslikku ilmet, kuna kiire heinateo ja lõikusaja tõttu on pakkumine turgudel väike. Rukkilõikus algas mitmel pool juba möödunud nädalal.

KALATURG. — FISH MARKET.

Viimase kahe nädala kestel vähenes kalatoodang õige tunduvalt. Mitmed kalatigid, eriti aga koha, on rannavetest taganenud sügavamasse kohisse, kus püüki võib teostada vaid võrkude ja põhjaõngedega, mis püügiviis annab mõrrapüügist kehvemaid saake. Ka lõhesaak on nõrk, kuigi püügihooaeg on käsil ja merre on seatud rida lõhemõrdu. Kalatoodangu vähenemine on mõjunud ka kalakauba väljaveole. Viimase kahe nädala kestel veeti välja koha ca 10 000 kg, haug ja latikaid ca 6 000 kg ning teisi kalasorte vaid mõni saadeti.

Siseturg. Vaikne tegevus valitses ka siseturul. Värskekala oli müügil vähe ja hinnad kõrged. Tallinna kalaturul müüdi koha I valik 120—170 snt kg, II valik 100—120 snt kg, angerjat 120—170 s., haugi 50—80 s. kg.

Räimeturg. Juuli esimesel poolel tuli Tallinna kalasadama kaudu müügil räimi ca 45 000 kg, lesti (peamiselt Hiiuma rannikvetest) 15 000 kg ja teisi kalasorte ca 6 000 kg. Räimehinnad püsisid kalarannas 10—20 s. kg, kuna turul müüdi räimi 12—25 s. kg. Lestade hinnad: kalureile ülesostjailt 13—20 s. kg, turul müüdi 15—25 s. kg.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Möödunud nädala lõpul jõudis kurkide hind sügavaima madalseisuaajajärku. Saja viisi ostes maksti neist vaid 45—50 snt sada, üksikmüügil 8—10 snt kümme. Käesoleva nädala algul tõusid juba pisut kurkide hinnad, kuna kurgisoolajate poolt harkati neid ostma suuremal arvul konservimise otstarbel. Nii vähenes turul värskete kurkide pakkumine ja selle tagajärjeks oli ka väike hinnatõus. Käesoleva nädala algul oli madalaimaks kurgihinnaks Tallinnas 75 snt 100 tk, üksikmüügil 1 snt tk. Loodetavasti jäävad kurgihinnad selle nädala jooksul piisima samale tasemele, kuna kurgisoolajail on ka vatus soolata sel aastal sisse võrdlemisi suuri koguseid. Teisalt pidurdab hea kurgisaak hindade tõusu, ning pakkumise ja

nõudmise vahelkord jääb arvatavasti endiseks. Teiste köögiviljade hinnad näitasid pigem langust kui tõusu. Nii müüdi, näiteks, Tallinna turul tomateid juba 75—100 snt kg, hernekaunu 20—25 snt kg, porgandeid 5 snt kimp, turgiube 40 snt kg, pinatit 45—50 snt kg, lillkapsast 10—50 snt pea, mädarõigast 2—2,5 kr. kg, võirediseid 10—12 snt kimp ja värsket kartulit 10—15 snt kg.

Marjaturul suurenes kirsside ja sõstarde pakkumine ja nende hind langes pisut. Nii müüdi kirsside 50—100 snt kg, musti sõstraid 25—30 snt kg, punaseid sõstraid 10—12 snt kg ja vaarikaid 40—50 snt kg. Metsmarjadest oli turul suuremal arvul mustikaid, milliseid müüdi 20—25 snt. kg.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

UUDISEID LÄTI JA LEEDU MAJANDUSPOLIITIKA NING SEADUSANDLUSE ALALT.

ECONOMIC POLICY AND LAWS IN LATVIA AND LITHUANIA.

1.—18. VII s. a. avaldati Läti Riigiteatajas („Valdības Vestnesis”) järgmised majanduse iseloomuga seadused ja määrused ning valitsuse tähtsamad korraldused, käskkirjad ja deklaratsioonid:

Tolliseadustiku muudatused („V. V.” nr. 148). Viimased puudutavad seadustiku esimest osa, s. o. üldmäärust, kusjuures uue redaktsiooni kohaselt autoritaarne printsip on viidud ellu ka tollivalitsuse alal.

25. VII s. a. Londonis allakirjutatud sõprusleping Läti ja Hiina vahel („V. V.” nr. 152), mis näeb ette nende kahe riigi vahel võimalikult peatset kaubandus- ja laevanduslepingu sõlmimist.

Uus seadus tööstus- ja käsitööstusttegevõtete kohta („V. V.” nr. 153) taotleb tööstustegevuse juhtimise kontsentratsiooni rahaministri kätte. Kontsessioonisüsteemi sisseseadmisega on rahaministrile antud võimalus reguleerida uute tööstus- ja käsitööstusttegevõtete asutamist ning olevate tegevust. Uue seaduse kohaselt tuleb nõutada kõigil era- ja kommunaaltegevõttele luba mitte ainult tegevuse alustami-

seks, vaid ka selle laiendamiseks või üleminekuks teisele tootmisalale. Senini anti lubasid ettevõtte sisseseadmiseks ja avamiseks mehaanilise jõuga ja kuni 5 töölisega kohalikkude omavalitsuste poolt. Uue seaduse järgi peavad hankima sellekohase loa rahaministeeriumilt kõik ettevõtted. Uus seadus näeb ette lubasid tegutsemiseks, mis antakse ettevõtte omaniku nimele määramata ajaks ettevõtte sisseseadmiseks teatud omavalitsuse piires. Seejuures jääb rahaministril õigus piirata ettevõtte tegevust teatud aja peale ja esitada ettevõttele erinõudmisi juhtimise, tehnilise seadise ja tootmise kohta. Kuni loa saamiseni on keelatud seada sisse ettevõtet. Pärast loa saamist peab olema ettevõtte avatud määratud tähtajal. Kuna seadus kehtib ka olevate ettevõtete kohta, tuleb nõutada ka neil luba tegutsemiseks. Rahaministrile on antud samuti õigus karistada seadusest ülestastujaid administratiivkorras rahatrahviga kuni 5 000 Ls.

Muudatusi riigiraudteede valitsemise määruses („V. V.” nr. 156), millega likvideeritakse finantsosakond, kelle

ülesanded lähevad üle eksploatatsiooniosakonnale.

Eksportseemnekartuli määruse juhised („V. V.” nr. 144); juhised põllumajandus- ja kalandusmasinate ning riistade kontrolli kohta („V. V.” nr. 147); juhised Läti panga revisjonikomisjonile („V. V.” nr. 149); loodusõnnetuste läbi kannatada saanud abiandmise seaduse määrused („V. V.” nr. 150); määrus kõigi ujuvühendusvahendite registreerimise kohta alla 20 br reg.-tn („V. V.” nr. 151) ja teadaanne oma toodetud teravilja teraviljabüroole müüti asoojivate põllupidajate registreerimise kohta („V. V.” nr. 158).

Seoses 1936/37. a. riigieelarvega ministrite-kabineti poolt kindlaksmääratud valitsuse edasise tegevuse ülesanded („V. V.” nr. 156). Ses laialdases tulevikulavas on nähtud ette rahaministeeriumi iseloomustavamaina ülesandena alustada tööstustoodete headuse, samuti koguse, standardimist ja astuda samme kavalikindla maa elektrienergiaga varustamiseks, liigitades selks territooriumit kontsessiooni-rajoonesse. Põllu-

töministeeriumi siht — püüda (ühistegevuse kaasabil ja põllutöökoja osavõtul) sinna poole, et peatootmisvahendite hinnad oleksid ülemaaliselt võimalikult ühtlased, kuna põllumajandusaaduste hindade edasiseks kindlustamiseks tuleb teostada villa- ja toornahaturu reguleerimist. Teedeministeeriumi — rakendada raudteel senisest enam mootorvaguneid ning jätkata autobuseelinide korraldamist. Raha- kui ka põllutöministeeriumile antud näpunäiteis on osutatud erilist tähelepanu ekspordi tõstmise võimalusile, eriti põllumajandus- ja selle abiharude saadusile.

1.—18. VII s. a. avaldati Leedu Riigiteatajas („Vyriausybės žinios“):

Kaubandus-tööstus- ja käsitööstuskoja seadus („V. Ž.” nr. 539), mille kohaselt koda organiseeritakse varemmainitu alusel (vt „Majandusteated” nr. 24/25 s. a.). Seadus jõustus avaldamisega, s. o. 7. VII s. a.

Hindadeinspektori käskkiri telliskivide standardimise kohta. Jõustus avaldamisega.

Elusloomade, liha ja
lihasaaduste eksport

Eesti Peekoni Eksportühisus

Estonian Bacon Export Co, Ltd.

Export of Meats

Juhatus: Tallinnas, Pärnu maantee 23.

„Kawe“ vastas

Telefonid: juhatus 450-27, kontor 463-63.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LEEDU.

Leedu tööstus. — *Lithuanian industry.*

Leedu kesk-ja suurtööstuse seisund paranes 1935. a., võrreldes 1934. ja 1933. a. (andmed ettevõtete kohta, kus vähemalt 5 töötajat):

	1935. a. juuli	1934. a. juuli	1933. a. juuni
Käitiste arv	1 136	1 118	1 108
Tehtud tööpäevade arv	584 958	527 027	472 710
Tööliste arv	23 344	22 282	20 582
Tööliste palga kogusumma (1 000 lit.)	3 011	2 927	2 885

Võrreldes 1934. a. suurenes ettevõtete arv 1935. a. 1,6%, tööliste arv — 4,8%, tööpäevade arv — 10,0% ja töötasu — 2,9%; võrreldes aga 1935. a. on paranimine veel suurem. Need andmed näitavad, et hoolimata majanduskriisist näitab leedu tööstus siiski väikest arenemist. Tõsi, see kasvamine ei ole küll kuigi suur ega avaldu ühtlaselt üksikuil aladel, kuid ta aitab kaasa üldisele majanduse tervenemisele, mida võib märgata väliskaubanduse elavnemisest, oksjonite arvu vähenemisest ja teisist faktidest.

Kuna tööstus näitab kontsentratsiooni ja suuremat intensiivsust, langeb töölise keskmine teenistus: 1933. a. sai tööline keskmiselt päevas lit. 6.—, 1934. a. — lit. 5,55 ja 1935. a. — lit. 5,15.

Peale mõne väiksema tööstuskeskuse (Shavlis ja Panevėžys'es), on kaks suuremat — Kaunas ja Klaipėda. L. a. oli Kaunas 307 tööstusettevõtet (27%) 559 töölisega (32%), Klaipėdas — 131 ettevõtet (12%) 6 859 töölisega (29%) ja mujal 698 ettevõtet (61%) 8 926 töölisega (39%). Nii on suuremad ettevõtted kondunud Klaipėdas, kus ühe ettevõtte kohta tuleb keskmiselt 49 töölit, Kaunas 25 töölit ja mujal — vaevalt 13 töölit.

Võrrelnud 1935. a. tööstuse seisundit 1934. a. omaga näeme, et käitiste arv on suurenenud Kaunas 6,6%, vähenenud Klaipėdas 7,1% ning suurenenud mujal 10,1%; tööliste arv on suurenenud kõikjal; Kaunas 3,4%, Klaipėdas 11,2%, mujal 1,0%; tehtud tööpäevade arv on suurenenud igal pool: Kaunas 9,1%, Klaipėdas 21,3% ja mujal 4,9%; tööliste

tasu aga ei ole tõusnud vastavalt tööpäevade arvu suurenemisele: Kaunas suurenes see 7,1%, Klaipėdas ainult 3,7% ja mujal isegi vähenes 2,2%.

See näitab, et suuremaid edusamme tegi Klaipėda tööstus, kus asuvad Leedu suuremad vabrikud (tselluloosi-, tekstiili-, vineeri-, kunstväetise-, saeveskid, tapamaja jne.). Kõige nõrgemini püsivad väikesed ettevõtted, mis laiali alevs.

Tööstusalade järgi on kuues neist tööliste arv suurenenud viimaste aastate jooksul ning kuues vähenenud. Suurenesid tekstiil 35,9%, toitainete 12,4%, metalli ja masinate 6,0%, elektri, vee ja gaasiga varust. alal 5,3%, kanderiitete ja jalanõude 3,9%, paberi ja poligraafia alal 2,5%; vähenenud: keemia 30,6%, turbatööstuse 19,0%, mulla ja kivi 12,0%, hügieeni 5,9%, puutööstuse 3,6% ja nahatööstuse alal 1,4%. Eriti on arenenud viimaseil aastail Leedus tekstiiltööstus, kus tööliste arv kahekordistis viimase kolme aasta jooksul. Seega sammub Leedus esikohal tekstiiltööstus, teisel — toitainete ja kolmandal — puutööstus. Hoolimata tööliste arvu suurenemisest, on tekstiiltööstusel tulnud töötada püsivalt 2—3 vahetusega, tõrjudes välismaisi kaupu ikka enam välja leedu turult. Puutööstusele oli 1935. a. õige raske: hinnad välisturul langesid ja vähenes mõningate saaduste eksport (tuletikutraat). Klaipėdamaa saeveskid jäid isegi aasta lõpul üldse seisma. Kuna tselluloosiekspord vähenes umbes 10%, suurendas paberivabrik oma toodangut, töötades 2—3 vahetusega, kusjuures paberi sissevedu välismaalt langes 2 milj. liti võrra. Toitainete alal suurenes tunduvalt võitoodang, kusjuures tööliste arv meiereides tõusis 24%. Peale teise suhkruvabriku asutamist ulatus suhkrutoodang 22 tuh. tonni, mis katub peagu kogu Leedu suhkrutarviduse. Kuigi peekoni ja lihasaaduste eksport langes läinud aastal, arenes paremini elussigade väljavedu. Peekoniekspord Inglisse ja Rootsi toimus kasuga, kuid sigade eksport Ameerikasse, Prantsusse, Belgiasse,

Hollandisse ja Austriasse andis kahju 5—10 litti sea kohta. Sigade mitlil Tšehhoslovakkiasse ja Saarimaale, samuti ka peekoni reeksportimisel Londonist, tõusid kahjud isegi kuni 30 litini sea kohta. Selle tagajärjel tuli maksta riigikassast juurde sigade ekspordile 2,91 milj. litti. Ostujõu langus sundis ka õllevabrikuid vähendama oma toodan-

gut, mis langes 1. a. 10%. Kandertiete ja jalanõudetööstuses avaldus arenemine õige nõrgalt.

Uusi tööstusettevõtteid asutati 1935. a. 23, kapitaliga 6,2 milj. lit., millest langeb suhkruvabrikule 5 milj. lit., kiilmutushoonele 0,3 milj. lit., meiereile 0,2 milj. litti; teised on kõik väikesed ettevõtted.

SOOME. Valitsuse erikomitee arvamusi põllumajanduse edasise arengu kohta.

Opinions of the Government Special Committee in Regard to Further Development of Agriculture.

Läinud aastal asutatud erikomitee soome põllumajanduse olukorra uurimiseks ja ettepanekute tegemiseks arengu sihtjoonte määramiseks lõpetas ajalehtede teatel hiljuti töö ja esitas valitsusele töö tulemusena pika aruande. Aruandes konstateeritakse kõigepealt, et soome põllumajanduse olukord oli viimaseil aastail parem, nagu see nähtavat ka maahindade tõusus ja sundoksjonite vähenemises. See ei olnud aga tingitud põllumajandussaaduste hindade paranemisest, vaid erakordselt headest saakidest, mis kasis hinnalanguse, ning jõutoidu ja tööpalkade odavusest. Kuna need tegurid ei ole püsivad, eriti vähe olevat väljavaateid seks, et kauemat aega võiksid püsida madalad palgad põllutööl, ei peeta sest seisukohast soome põllumajanduse väljavaateid kuigi headeks. Kaalunud põllumajanduse arengut teisis riiges ja võrrelnud neid tulemusi soome oludega jõutakse seisukohale, et põllumajanduses on intensiivsema töö tõttu masinate abiga kasvanud keskmine toodanguvõime, mis põhjustab omakorda osa põllutöölaliste vabanemist neist töist ning võimaldab väiksemate pindalade juures toota sama palju või enamgi kui suuremate pindalade juures varem. Seetõttu olevat põllumajanduses lahendada peale tööjõuprobleemi ka uudismaade juurdesoetamise probleem. Pidades siseturutarvitud kasvu piiratuks juba seepärast, et tarbimisel on loomulik piir ja olles veendunud välisurgude kestva kokkutõmbamisega põllumajandussaadusile, soovitatakse aruandes ta-

litada väga ettevaatlikult uudismaade juurdesoetamisega. Peetakse otstarbekamaks, et säärase maade tarvituselevõtmine jäetaks täiesti seisma, kasustades seda võimalust ainult majanduskriiside ajal tegevuseta jäänud tööjõudude olukorra kergendamiseks ja turuolukordade reguleerimiseks. Uudismaade soetamisel olevat mõte ainult sel korral, kui põllumajanduslik tegevus oleks tasuv. Kui seda aga peab toetama preemiatega, ei ole see poliitika õige. Riigi piitpeaks olema vabaneida järkjärguliselt preemiade maksmisest. Preemiade maksmise lõpetamine oleks võimalik, kui tootmine ja müük jõuaksid õigesse vahekorda, s. t. siis, kui tootmise ja müügi hinnad jõuaksid üksteise lähedale, kasvaks siseturutarvidus või väheneks üldtoodangutarvidus kohaselt. Peapüüdeks peab olema vabanemine välisurgude mõjutusest põllumajanduse alal. Soome põllumajandusel arvatakse olevat küllalt eeldusi ümberorienteerumiseks siseturutarvitud kohaselt. Looledes tootmast seda, mille eest maailmaturul ei saa küllaldest hinda, võivat põllupidajad asuda kasvatama teisi põllukultuure, milledele on nõudmist kodumaal. Kõigepealt oleks võimalik suurendada jõutoidutoodangut, sest seda tuuakse väga palju sisse teisist riigest, siis tööstuskartulit, puu- aedviljade toodangut, kuid ka kiudainete kasvatust tööstusele. Suuri võimalusi arvatakse olevat aga ka mõne artikli suuremaks väljaveoks, näiteks karusnahad ja üksikud karjatooted, nagu juust.

Moodsa

mööbliga

tutvuda võite Teie alati meil
ilma vähemagi ostmise
kohustuseta.

Aktsia Selts

A. M. Luther

Talinnas: Vana Posti t. 9.
Telefon nr. 446-16.

Tartus: E. V. Jürgensi juures.
Ülikooli tän. 2, telefon 788.